

За морфолого-біометричними показниками зразок 'Л-2024/1Ц' переважає стандарт – вихідну популяцію – за всіма основними біометричними показниками. Зразок 'Л-2024/2Ц' виділений як оригінальний за ознаками «мала кількість повітряних цибулинок у першому ярусі» – 4 шт. при 19 шт. у стандарті та «великий діаметр цибулинок у першому ярусі» – 2,8–3,2 см при 1,6–1,8 см у стандарті. Комплексна оцінка перспективних зразків буде продовжена у 2025 р.

УДК 633.16:"321":57.017.32/40

Поліщук Т. П., доктор філософії, с. н. с. лабораторії селекції ячменю

Сукайло М. В., кандидат с.-г. наук, н. с. лабораторії селекції ячменю

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН України

e-mail: polistchuk.tetiana@gmail

ТОЛЕРАНТНІСТЬ КОЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ ДО ВІДНОСНОЇ ПОСУХОСТІЙКОСТІ В ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЧАСТИНІ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Ячмінь є однією з найпоширеніших зернових культур, яка має велике значення для сільського господарства у світі. Зерно цієї культури в основному використовується в харчовій, пивоварній та кормовій промисловості. Головним завданням селекціонерів було і залишається підвищення рівня реалізації генетичного потенціалу продуктивності культурних рослин, що у свою чергу забезпечить збільшення і стабілізацію валових зборів продукції рослинництва.

У зв'язку з кліматичними змінами та зростанням частоти ранньовесняних посух в умовах центральної частини Лісостепу практичне значення має здатність первинної кореневої системи ячменю ярого швидко і ефективно використовувати зимові запаси вологи. Ефективним методом залишається комплексна оцінка колекції за показниками посухостійкості, що й визначає актуальність і важливість наряду наших досліджень. Здатність насіння проростати за умов штучної фізіологічної посухи свідчить як про підвищену всмоктуючу силу насіння, що дає можливість поглинути більше води з розчину, так і здатність проростати за відсутності вологи в природних умовах. Відмічено, що ця властивість сприяє формуванню потужнішої первинної кореневої системи, яка робить вагомий внесок у подальшу стійкість дорослої рослини.

Дослідження проведено в Миронівському інституті пшениці імені В. М. Ремесла НААН у 2023–2024 рр. Об'єкт дослідження – 100 колекційних зразків ячменю ярого походженням з 15 країн, які належать до восьми різновидностей (*var. deficiens*, *var. inerme*, *var. medicum*, *var. nudum*, *var. nigrinudum*, *var. nutans*, *var. erectum*,

Отже, на Дослідній станції «Маяк» Інституту овочівництва і баштанництва НААН у результаті проведених досліджень створені 2 перспективні форми цибулі багатоярусної – 'Л-2024/1Ц' та 'Л-2024/2Ц', проводиться їх комплексна оцінка і випробування. Створення вітчизняних конкурентоспроможних сортів цибулі багатоярусної сприятиме поширенню виду в Україні для одержання продукції з відкритого ґрунту в ранньовесняні терміни та несезонний період.

var. submedicum). Оцінку відносної посухостійкості визначали методом пророщування насіння ячменю в розчині сахарози з осмотичним тиском 12 атмосфер. За рівнем відносної посухостійкості зразки розподілили на п'ять груп. I група (висока толерантність) у розчині сахарози проростання більше 81% насіння порівняно з контролем (дистильована вода), II група (вище середньої толерантності) проростання 61–80% насіння, III група (середня толерантність) проростання 41–60% насіння, IV група (низька толерантність) – 21–40% насіння, V група (дуже низька толерантність) проростання 0–20% насіння.

У нашому дослідженні більшість зразків (74%) були плівчастими і мали дуже низьку толерантність до відносної посухостійкості, порівняно з голозерними. Серед голозерних зразків високу стійкість мав зразок 'Татунок' (UKR); вищесередню стійкість відмічено у восьми зразків: 'Condor', 'CDC Rattan', 'Phoenix', 'Millhouse', 'Me bere' (CAN); '4-14', '4-15' (UKR); 'Целинный голозерный' (KAZ). Також десять зразків 'Roseland', 'CDC Freedom', 'CDC Candle', 'CDC Gainer', 'CDC McGwire', 'CDC Alamo', 'CDC ExPlus' (CAN); 'Козацький', '4-1', '4-2' (UKR) мали середню відносну посухостійкість.

Узагальнюючи результати досліджень колекційних зразків ячменю ярого різного походження та ботанічної приналежності можемо зазначити, що голозерні зразки, мають від високого до середнього рівня толерантності до відносної посухостійкості. Виділені зразки за стійкістю до посухи рекомендовано залучати в селекційний процес для виведення сортів адаптованих до умов центральної частини Лісостепу України.